

УДК 677.01:
 7.016.4

ЦИМБАЛ О.М., БЕРЕЗНЕНКО С.М.
 Київський національний університет технологій та дизайну,
 Україна

ІНФОРМАЦІЙНА СТРУКТУРИЗАЦІЯ АВТОРСЬКИХ ОРНАМЕНТАЛЬНИХ ПРИНТІВ ТА ЇХ РІЛЬ У СУЧАСНОМУ ДИЗАЙНІ ОДЯГУ

Метою роботи є визначення ролі авторських орнаментальних принтів у дизайні сучасного одягу.

Наукова новизна полягає у дослідженні історичного аспекту принтів в одязі та дослідженні впливу принта на створення дизайну одягу з авторськими орнаментальними принтами.

Практична значимість. Систематизовано сучасні авторські принти відповідно до тематичних зображень. Визначено перелік основних вимог до виробів з принтами.

Ключові слова: принт, авторські орнаментальні принти, вимоги до виробів з авторськими орнаментальними принтами.

Вступ. Малюнки на тканині як прикраса беруть свій початок в глибокій давнині. Як відомо, прототипом сучасних принтів, які використовуються в одязі, є татуювання (в перекладі «незмивне слово») (рис. 1, а). У стародавні часи татуювання носило смисловий аспект та функцію оберегу, а з моменту винаходу тканини і можливості наносити на неї малюнок або вишивку, татуювання та інші візерунки із символікою життя людини, її побуту та традицій народу – було перенесено на тканину (рис. 1, б).

Рис. 1. Татуювання тіла (а) та принтовані тканини африканських племен (б)

Об'єкти та методи дослідження. В основу орнаментального сучасного принта покладено орнамент (від лат. *ornamentum* — *прикраса*). Це складна система, що компонується з різноманітних елементів, знаків, символів, які взаємодіючи між собою, створюють цілісну енергетичну

картину. Орнамент широко застосовується в одязі історичному, національному та сучасному. У давнину орнаменти на одязі, майже у всіх народів світу, наносилися на рукава, поділ і горловину, а жінки носили фартух з орнаментом, який закривав всі дітородні органи. Вважалося, що таким чином можна було захистити себе від злих духів, а таке застосування орнаментів в одязі мало стародавній магічний сенс. Основна ознака орнаменту – це його підпорядкованість художньому образу, формі й призначенню об'єкта. Вихідними ознаками для розробки орнаменту є *форма предмету, що декорується, матеріал, з якого він зроблений, його колір, фактура* тощо [1-3].

Головним трендом моди останніх років стало активне використання дизайнерами світу одягу та аксесуарів з принтами, а саме використання самостійно розроблених авторських орнаментальних принтів [4, 5]. Авторські орнаментальні принти стали основною ознакою сучасного одягу, відтіснивши увагу від декоративних та конструктивно-декоративних членувань та елементів виробу. Але будь які рекомендації по систематизації існуючих видів принтів, вимог до їх застосування у процесі дизайну, принципів та ефектів їх створення, на сьогоднішній день відсутні.

Результати дослідження. Авторський орнаментальний принт це принт, який розробляється відповідно до рекомендацій модних трендів сезону дизайнером або провідним домом моди, які створюються за законами побудови орнаменту та їх вагомистію у загальному сприйнятті виробу. Аналіз колекцій відомих домів світу за останні 5 років надав можливість класифікувати авторські орнаментальні принти, *відповідно до тематичних зображень*, за наступними видами: абстрактні, художні принти та дитячі малюнки, екзотичні, геометрія, анімалістичні принти, етнічні принти, текстові принти (рис. 2).

Аналіз колекцій також показав, що біля 65% колекційних виробів пропонується із застосуванням принту, 27% – вироби з кольорового матеріалу (хроматичні кольори), 8% – з чорно-сіро-білої палітри (ахроматичні кольори). З означених 65% виробів з принтом – біля 45% – є принти орнаментальні, інші – принти не орнаментальні (анімалістичні, фотовідбитки, надписи тощо).

Як відомо, дизайн (від англ. *design* — *задум, план, мета, намір, творчий задум, проект і креслення, розрахунок конструкція, ескіз, малюнок, візерунок, композиція, мистецтво композиції, витвір мистецтва*) — це творчий метод, процес і результат художньо-технічного проектування промислових виробів, орієнтований на досягнення найповнішої відповідності створюваних об'єктів і середовища загалом потребам людини, як утилітарних, так і естетичних. [5, 6]

Рис. 2. Класифікація авторських орнаментальних принтів відповідно до тематичних зображень

Реалізуючи функції дизайну: відображаючу, виховну, пізнавальну, комунікативну, гедоністичну, дизайнер має використовувати всі три типи мислительної діяльності: *наочно-діловий*, *чуттєво-образний*, *поняттєво-логічний*, які найбільш зорво передаються у виробках засобами художнього оформлення виробів, а саме принтами.

Саме тому сучасний принт в одязі повинен розроблятися з урахуванням смаків людини, її відношення до моди та стилю життя, з врахуванням зорових ілюзій, геометрії поверхні тіла фігури людини, її пропорцій та розмірної групи, а також можливого енергетичного впливу на психосоматичний стан людини.

Таке активне використання принтів в сучасному одязі та відсутність будь-яких рекомендацій показало на необхідність визначення вимог до сучасних авторських орнаментальних принтів в одязі [7, 8].

На рисунку 3 надана схема вимог до виробів з авторськими орнаментальними принтами. Запропоновані вперше вимоги надані в схемі курсивом.

Рис. 3. Вимоги до виробів з авторськими орнаментальними принтами

До них відносяться: *кольорові властивості принта (насиченість, тональність, контрастність та співвідношення кольорів між собою); необхідність збереження чи порушення вихідних пропорцій та типу фігури людини параметром елементів орнаментального принта та його складових частин; корегування об'єктивного енергетично-інформаційного впливу за рахунок кольору та інформаційного джерела принта.*

Такі вимоги вимагають додаткових досліджень, що і передбачається даною науковою роботою.

Висновки. Прототип сучасних принтів є стародавні татуювання і прикраси, які мали оберегові значення та магичний сенс. Тенденція останніх

років – це максимальне застосування принтів в одязі та аксесуарах. На основі проведених досліджень систематизовано інформацію щодо авторських орнаментальних принтів в сучасному одязі відповідно до тематичних зображень. Запропоновано вимоги до виробів з авторськими орнаментальними принтами, серед яких найбільш цікавими є естетичні споживчі вимоги, а саме визначення параметрів елементів орнаментального принта та його складових частин для органічного сприйняття фігури людини та корегування об'єктивного енергетично-інформаційного впливу за рахунок характеристик кольорів та інформаційного джерела принта.

Список літератури

1. Соболев Н.Н. Очерки по истории украшения тканей / - М.-Л.: 1934. – 433с.
2. Соколова Т.М. Орнамент – почерк истории. /- Л.: 1972. – 148с.
3. РасинэО.. Орнамент всех времен и стилей Т. 1-2. / М., Издательский центр «Белый город», 2007. – 719 с.
4. Мода весна-лето 2017: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://2017.wiki/moda-vesna-let-2017/>
5. Мода и дизайн: исторический опыт новые технологии // Сборник докладов XII Международной научно-практической конференции – СПб.: 2009, доклад Н.Н. Цветковой - С.104. Colchester Chloe. Textiles Today – L: Thames & Hudson, 2009 – С.113- 122
6. Дизайн. Матеріал з Вікіпедії — вільної енциклопедії.: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Дизайн>
7. Основы визуального дизайна: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://medium.com/основы-визуального-дизайна>
8. Художественное оформление текстильных изделий / Малахова С.А., Журавлёва Т.А., Козлов В.Н., М.: Легпромбытиздат, 1988. – 456 с.